

Beslut

Ulnö AB
Lagergatan 14
856 33 Sundsvall

2013-03-18
Dnr 400-2011:6489

Prolympia Gävle
Rektor
goran.larsson@prolympia.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i
samhällsorienterande ämnen för årskurserna
7-9 i Prolympia Gävle i Gävle kommun

Inledning

I detta beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat. Vidare ges en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. För en utförligare beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar i sin helhet se bilaga 1, *Rapport efter kvalitetsgranskning av samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 vid Prolympia Gävle i Gävle kommun*.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att den SO-undervisning som Skolinspektionen tagit del av i Prolympia Gävle överlag präglas av en positiv atmosfär, ett respektfullt bemötande och i de flesta fall positiva förväntningar. Under några lektioner lyckas läraren väl med att motivera eleverna att studera och tar tillvara elevernas nyfikenhet och frågor men det finns relativt stora skillnader mellan lärarna i hur väl de individanpassar och varierar undervisningen. Endast ett fåtal elever uppnår inte kunskapskraven för betyget E. Däremot är det en låg andel elever som når de högsta betygsstegen. Lärarna följer i de skriftliga omdömena upp eleverna på individnivå i de fyra SO-ämnena kopplat till de ämnesspecifika förmågorna. På skolan saknas dock en systematisk planering, uppföljning och utveckling av undervisningen på grupp- och skolnivå. Utifrån de brister som Skolinspektionen konstaterat när det gäller den varierande kvaliteten i SO-undervisningen behöver rektorn förbättra sin kännedom om hur undervisningen i SO genomförs. Detta är nödvändigt för att säkerställa att samtliga elever får en undervisning av god kvalitet, oavsett lärare.

Rektorn behöver även se till att eleverna i högre grad undervisas av lärare som har ämnesbehörighet.

Undervisningen är organiserad i temaområden där flera SO-ämnena kan ingå. Lärarna utgår emellertid inte på ett systematiskt sätt från elevernas erfarenheter, intressen och behov i sin planering av undervisningen. Lärarna säger i intervjuer att de tänker på olika elevers lärostilar när de planerar och genomför undervisningen. Den övervägande delen av den undervisning som observerats bygger dock inte på olika lärostilar. Flertalet elever arbetar på samma sätt med samma uppgifter.

Eleverna ges både goda och mindre goda förutsättningar att utveckla olika förmågor vid de observerade lektionerna i både geografi och samhällskunskap beroende på lärarens val av undervisningsmetod. Flera av de lektioner som besökts av Skolinspektionen domineras av att eleverna arbetar självständigt med att exempelvis läsa vissa sidor i en lärobok och därefter arbeta med tillhörande instuderingsfrågor. Vid lektionsobservationerna förekommer endast vid några tillfällen övningar där eleverna muntligt får fundera över och resonera om samband, likheter/skillnader eller orsaker och konsekvenser i förhållande till olika teman och arbetsområden inom SO-ämnena geografi och samhällskunskap. Vidare förekommer inga tillfällen där eleverna får möjlighet att kritiskt granska, tolka och värdera olika källor. Eleverna ges heller inte tillfälle att reflektera över undervisningen eller att utvärdera sitt eget lärande.

Undervisningens mål framkommer inte tydligt vid de observerade lektionerna. Lärarna listar genomgående vad som ska hända under lektionspassen på tavlan men kopplingen till vad det är som eleverna ska lära sig i förhållande till kunskapskraven är i flera fall svag eller helt osynlig.

Det förekommer lektioner som i huvudsak är välstrukturerade med en genomtänkt lektionsstart, tydliga beskrivningar och förklaringar samt ett till viss del sammanfattande lektionsslut. Flera lektioner genomförs emellertid inte på detta sätt. Vidare är det vanligt förekommande att endast vissa elever eller som mest hälften av eleverna är aktiva på lektionerna, många elever sitter tysta under hela lektionspass, ibland upp till två timmar.

I ämnena samhällskunskap och geografi noterar Skolinspektionen att eleverna har läromedel som är från 2003. Det förekommer under något lektionspass att elever ägnar en stor del av lektionstiden åt att svara på instuderingsfrågor i dessa böcker som, enligt Skolinspektionens bedömning, inte ger eleverna förutsättningar att utveckla de ämnesspecifika förmågor som uttrycks i den nya läroplanen. Skolan behöver även se över hur och i vilken utsträckning datorer används i undervisningen så att alla elever får en möjlighet att utveckla förmågan att exempelvis själv kunna söka och utveckla kunskaper från olika källor.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Undervisningen i SO-ämnen behöver utvecklas, genom bland annat en mer varierad undervisning, så att eleverna stimuleras att utveckla alla ämnesspecifika förmågor. Granskningen visar exempelvis att lärarna i större omfattning behöver stimulera eleverna att utveckla sitt arbete med kritisk granskning och källkritik av olika typer av information. (Lgr 11, 3.12 geografi och 3.15 samhällskunskap).
- Undervisningen i SO-ämnen visar att individanpassningen av undervisningen behöver utvecklas. Undervisningen behöver läggas upp på sådant sätt så att undervisningen utgår från varje elevs förutsättningar, intresse och behov. (3 kap. 3 § skollagen).
- Lärarna behöver utveckla arbetet med att skapa överblick och sammanhang där lektioner kopplas till tidigare lektioner eller andra arbetsområden. En genomtänkt lektionsstart och ett tydligt sammanfattande lektionsslut är likaså något lärarna behöver lägga större vikt vid. (5 kap. 2 § skolförordningen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper)

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 18 september 2013 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange gärna tidplan och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till *Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm*, eller via e-post, till *skolinspektionen@skolinspektionen.se*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr: 400-2011:6489) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Ann-Kathrin Hedberg, jurist Charlotte Fagher och utredare Johan Dahl deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Lotta Hedén
Undervisningsråd

Bilagor

- | | |
|----------|---|
| Bilaga 1 | Skolinspektionens rapport utifrån kvalitetsgranskning av samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 i Prolympia Gävle i Gävle kommun kommun |
| Bilaga 2 | Observationsschema |
| Bilaga 3 | Resultatsammanställning elevenkät |